

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 2003-2004

14 NOVEMBER 2003

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van de nieuwe gemeentewet met het oog op het vergoeden van de helper van het raadslid met een handicap

(ingedien door de heer de heer Bernard IDE (F)
en mevrouw Dominique BRAECKMAN (F))

Toelichting

De wet van 11 juli 1994⁽¹⁾ heeft in de nieuwe gemeentewet een artikel 12bis ingevoegd dat de gemeenteraadsleden met een handicap de mogelijkheid biedt zich bij de uit-oefening van hun mandaat te laten bijstaan door een derde. Dat artikel luidt :

« Het raadslid dat wegens een handicap niet zelfstandig zijn mandaat kan vervullen, kan zich voor de uitoefening van dit mandaat laten bijstaan door een vertrouwenspersoon gekozen uit de gemeenteraadskiezers, die aan de verkiezbaarheidsvereisten voor het mandaat van gemeenteraadslid voldoen, en die geen lid is van het gemeentepersoneel, noch van het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de betrokken gemeente.

Voor de toepassing van het eerste lid bepaalt de Koning de criteria tot vaststelling van de hoedanigheid van een raadslid met een handicap.

Bij het verlenen van de bijstand krijgt de vertrouwenspersoon dezelfde middelen ter beschikking en heeft hij dezelfde verplichtingen als het raadslid. Hij heeft evenwel geen recht op presentiegeld. ».

Deze bepaling strekte er natuurlijk toe de hinderpalen weg te nemen die personen met een handicap zouden kun-

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 2003-2004

14 NOVEMBRE 2003

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant la Nouvelle loi communale afin d'assurer l'indemnisation de l'assistant du conseiller communal handicapé

(déposée par M. Bernard IDE (F) et
Mme Dominique BRAECKMAN (F))

Développements

La loi du 11 juillet 1994⁽¹⁾ a introduit dans la nouvelle loi communale un article 12bis permettant aux conseillers communaux affectés par un handicap de se faire aider par un tiers dans l'exercice de leur mandat. Cet article est libellé comme suit :

« Le conseiller qui, en raison d'un handicap, ne peut exercer seul son mandat peut, pour l'accomplissement de ce mandat, se faire assister par une personne de confiance choisie parmi les électeurs de la commune qui satisfont aux conditions d'éligibilité pour le mandat de conseiller communal, et qui n'est pas membre du personnel communal ni du personnel du centre public d'aide sociale de la commune concernée.

Pour l'application de l'alinéa 1er, le Roi fixe les critères déterminant la qualité de conseiller handicapé.

Lorsqu'elle fournit cette assistance, la personne de confiance dispose des mêmes moyens et est soumise aux mêmes obligations que le conseiller. Elle n'a toutefois pas droit à des jetons de présence. ».

Cette disposition visait naturellement à réduire les obstacles de nature à décourager certaines personnes handi-

(1) Wet van 11 juli 1994 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet met het oog op de versterking van de gemeentelijke democratie, *Belgisch Staatsblad* 20 december 1994.

(1) Loi du 11 juillet 1994 modifiant la nouvelle loi communale en vue de renforcer la démocratie communale, *Moniteur belge* 20 décembre 1994.

nen ontmoedigen om zich kandidaat te stellen bij verkiezingen voor democratische assemblees, en vervolgens deel te nemen aan de werkzaamheden ervan. De bepaling was onbetwistbaar een verbetering ten opzichte van de circulaire van 25 april 1989, die de gemeenteraden aanspoorde om in hun reglement van orde bepalingen op te nemen die enkel de blinden en de slechtzienden de kans zouden bieden om zich te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon gekozen uit de opvolgers.

Toch lijkt het erop dat deze wetsbepaling niet ten volle effect sorteert. Ze sluit immers uit dat de gemeente de voormalde vertrouwenspersonen vergoedt.

De huidige bepaling preciseert evenwel dat deze personen dezelfde verplichtingen hebben en dezelfde middelen ter beschikking krijgen als de gemeenteraadsleden zelf. Men kan daaruit opmaken dat zij hun gemeenteraadslid bij de meeste van zijn taken moeten bijstaan, ook bij de voorbereiding van de vergaderingen. Zij hebben dus evenveel werk en een even grote verantwoordelijkheid als de gemeenteraadsleden.

Dit voorstel strekt er dan ook toe de helpers dezelfde vergoeding toe te kennen als de gemeenteraadsleden.

Vroeger kregen de vertrouwenspersonen geen presentiegeld omdat er geen enkel persoonlijk recht aan hun functie verbonden was (2). Dat argument wekt verbazing en bovendien moet men de kwestie zien als een vorm van positieve discriminatie van de raadsleden met een handicap, of gewoon als een billijke behandeling.

De vigerende bepalingen stellen het mandaat van gemeenteraadslid immers onvoldoende open voor personen met een handicap. De helper krijgt echter evenveel werk als het raadslid, maar geen vergoeding, in tegenstelling tot het raadslid. Het heeft trouwens niet veel zin om het raadslid met een handicap te laten bijstaan als de helper dat gratis moet doen of als het raadslid hem moet betalen met zijn volledig of met een deel van zijn presentiegeld.

Bovendien rijst de vraag hoe de vertrouwenspersoon vergoed wordt als de handicap van het raadslid gespecialiseerde bijstand vereist. Wij denken met name aan de raadsleden die de hulp nodig hebben van een verpleger of van een gebarentolk. Het gaat om specifiek opgeleide mensen die beroepshalve het raadslid met een handicap zullen bijstaan en die dus dienovereenkomstig bezoldigd moeten worden.

capées de présenter leur candidature aux élections des membres des assemblées démocratiques, puis de prendre part à leurs travaux. Elle constituait un net progrès par rapport à la simple circulaire, datée du 25 avril 1989, qui encouragerait à l'insertion, dans le règlement d'ordre intérieur des conseils communaux, de dispositions permettant aux seuls aveugles et mal-voyants de se faire assister par une personne de confiance choisie parmi les conseillers suppléants.

Cependant, il semble que cette disposition légale ne puisse sortir son plein effet. La raison en est qu'elle exclut l'indemnisation à charge de la commune desdites personnes de confiance.

Pourtant, la dispositions actuelle ne manque pas de préciser que ces personnes sont soumises aux mêmes obligations et disposent des mêmes moyens que les conseillers communaux eux-mêmes, ce qui laisse entendre qu'elles sont appelées à assister leur conseiller communal de référence dans la plus grande partie de leurs fonctions, préparation des réunions incluse. Il s'agit dès lors d'une charge de travail et de responsabilités comparables à celles qui pèsent sur les conseillers communaux.

Dès lors, cette proposition vise à indemniser les assistants de la même manière que les conseillers communaux.

Dans le passé, le bénéfice des jetons de présence a été dénié aux personnes de confiance au motif qu'elles ne tiraient aucun droit personnel de leur fonction (2). Outre l'étrangeté de l'argument, la question gagne à être abordée plutôt sous l'angle de la discrimination positive en faveur des conseillers handicapés, si ce n'est même d'un point de vue de simple équité.

En effet, il apparaît que les dispositions actuellement en vigueur ne garantissent pas suffisamment l'accessibilité réelle de l'exercice du mandat de conseiller aux personnes ayant un handicap, car ces dispositions font peser sur l'assistant une charge de travail similaire à celle qui revient au conseiller, tout en refusant au premier l'indemnité garantie au second. Par ailleurs, il ne sert pas à grand chose de permettre au conseiller handicapé de se faire assister si l'accompagnateur ne peut le faire que bénévolement ou si le conseiller doit lui laisser tout ou partie de son jeton.

Se pose en outre la question de la rémunération de la personne de confiance lorsque le handicap impose au conseiller de faire appel à une aide spécialisée. On pense ici notamment aux conseillers qui ont besoin de l'assistance d'un infirmier ou d'un traducteur en langue des signes. Il s'agit là de personnes spécialement qualifiées, qui assisteront le conseiller handicapé dans le cadre de leur profession et doivent être rémunérées en conséquence.

(2) Parl. stuk, Senaat, 1992-1993, 851-1, blz. 3.

(2) Doc. parl., Sénat, sess. 1992-1993, 851-1, p. 3.

Dit voorstel belast de Regering met het vaststellen van de voorwaarden van dergelijke bijstand, die gedeeltelijk voor rekening komt van de gemeente. Er wordt echter rekening gehouden met bestaande subsidies of steun van overheidswege ten behoeve van de personen met een handicap.

Wij wijzen er tot slot op dat er bij de Raad van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tegelijk een voorstel van ordonnantie ingediend is om soortgelijke maatregelen te nemen ten gunste van de leden van de OCMW-raad.

La présente proposition charge le Gouvernement d'établir les conditions et modalités d'une telle aide, mise partiellement à charge de la commune. Elle tient cependant compte de l'existence de subsides ou d'aides d'origine publique visant un même objectif d'aide aux personnes atteintes d'un handicap.

On relève enfin qu'une proposition d'ordonnance est déposée simultanément auprès de l'Assemblée de la Commission communautaire commune afin de mettre en place un dispositif similaire au bénéfice des membres du conseil de l'aide sociale.

Bernard IDE (F)
Dominique BRAECKMAN (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van de nieuwe gemeentewet met het oog op het vergoeden van de helper van het raadslid met een handicap

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Het derde lid van artikel 12bis van de nieuwe gemeentewet wordt vervangen door het volgende lid :

« Bij het verlenen van de bijstand, heeft de vertrouwenspersoon dezelfde verplichtingen en krijgt hij dezelfde middelen ter beschikking als het raadslid, met inbegrip van het ontvangen van presentiegeld. »

Artikel 3

Aan het slot van artikel 12bis van de nieuwe gemeentewet, wordt een nieuw lid toegevoegd, luidend :

« De regering stelt de soorten handicaps vast die het raadslid recht geven op de bijstand van een specifiek opgeleide persoon, alsook de wijze en het bedrag van de vergoeding van deze persoon voor rekening van de gemeente. Deze persoon hoeft niet noodzakelijk te worden gekozen uit de kiezers van de gemeente, of hoeft niet te voldoen aan de verkiezbaarheidsvooraarden voor het mandaat van gemeenteraadslid en de eed af te leggen als bedoeld in artikel 80. De eventuele steun van andere overheden in het kader van de bijstand aan personen met een handicap wordt van zijn vergoeding afgetrokken. ».

Artikel 4

Deze ordonnantie treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant la Nouvelle loi communale afin d'assurer l'indemnisation de l'assistant du conseiller communal handicapé

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Le troisième alinéa de l'article 12bis de la Nouvelle loi communale est remplacé par l'alinéa suivant :

« Lorsqu'elle fournit cette assistance, la personne de confiance est soumise aux mêmes obligations et dispose des mêmes moyens que le conseiller, en ce compris la perception de jetons de présence ».

Article 3

Un nouvel alinéa, rédigé comme suit, est ajouté à la fin de l'article 12bis de la Nouvelle loi communale :

« Le gouvernement arrête les types de handicaps donnant droit à l'assistance du conseiller par une personne spécialement qualifiée, ainsi que le mode et le montant de la rémunération de cette dernière à charge de la commune. Cette personne ne devra pas nécessairement être choisie parmi les électeurs de la commune, ni satisfaire aux conditions d'éligibilité pour le mandat de conseiller communal, ni encore prêter le serment prévu à l'article 80. De sa rémunération est déduite celle qu'elle tire éventuellement des aides offertes par d'autres autorités publiques pour l'assistance aux personnes handicapées. ».

Article 4

La présente ordonnance entre en vigueur le jour de sa parution au *Moniteur belge*.

Bernard IDE (F)
Dominique BRAECKMAN (F)